

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Seriozitate neînfrântă nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nax. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și in-
vială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 229.

Brașov, Miercuri 17 (30) Octomvrie.

1907.

Măcelul dela Cernova slovacă.

Vechiul proverb zice, că dacă Dumnezeu yrea să piardă pe cineva, îi ia mintea. Așa se pare, că se întâmplă acum cu maghiaronii și cu patronii lor din Slovacime.

Încă abia a răsunat glasul protestător, cu care Björnson luase în apărare cauza mult urgiștilor Slovaci din Ungaria, încă contele Apponyi răslățat de norocul, ce l'a avut mai înainte până a nu face cunoștința severului Norvegian, avea speranța să se revanșeze într'un fel sau altul, folosindu-se de apucăturile avitice, și iată, că furia solgăbirăiască și a gendarmilor din Slovacime, vine deodată să întărească cuvintele protestătoare rostite de Björnson în apărarea cauzei slovace. Nu putea să urmeze o desmițire mai teribilă și nimicitoare pentru fariseismul adversarilor poporului slovac, decât măcelul de la Cernova, care se poate pune alături cu măcelurile dela Mehadica, Panade și Christian, cari toate mărturisesc așa de viu de câtă libertate se bucură popoarele nemaghiare sub oblăduirea ungurească.

Să trecem la fapt.

În satul Cernova în nemijlocita apropiere de orașul Rozenberg (Rozsahegy) avea să fie sfințită o biserică. Preotul din acest sat, un naționalist cu numele Hlinka, fu dinainte suspendat din oficiul său de către superiorii maghiaroni, pe cuvânt că ar fi agitator panslavist. Poporul dorea să se sfințească biserica numai după ce va fi reșezat în oficiul său preotul Hlinka, și aceasta o dorea mai ales, fiind-că la clădirea bisericeii n'a contribuit nimic nici orașul din apropiere, nici episcopul Parvy.

Maghiarii din Rozsahegy, în înțelegere cu administratorul provizor al parohiei orașului, au stăruit însă, ca sfințirea bisericeii să se facă în tot

cazul fără concursul lui Hlinka și în contra dorinței țaranilor din Cernova. De aceea au hotărât să sfințească biserica Duminecă. Sătenii din Cernova au rugat pe canonicul Kurimsky, care era să reprezinte pe episcop la serbările de sfințire să nu vină, deoarece comuna dorește amânarea serbării. Canonicul le-a răspuns, că va împlini dorința lor și nu se va prezenta.

Preotul maghiaron din Rosenberg și tovarășii săi din comunele învecinate, voră însă să facă sfințirea cu ori ce preț spre a veni astfel în ajutor cauzei maghiarismului din Cernova. Deja de Sâmbătă era adunat foarte mult popor din satele învecinate în Cernova. Duminecă dimineața gendarmii formară cordon la capul satului, unde se adunase mulțimea. Scopul lor era să facă cu puțință preoților intrarea în sat, unde în depărtare de un km. se află noua biserică.

Pe la ora 9¹/₂ sosiră din oraș în două trăsurile patru preoți și solgăbirăul. Mulțimea deveni tot mai iritată, mai ales că între preoți erau doi, cari se obligaseră cu cuvântul lor de onoare a nu azista la actul sfințirii, până ce nu va fi restituit în oficiu preotul Hlinka. Mult i-a supărat și sosirea dechântului renegat Paruzik.

Când trăsurile ajunseră în capul satului țaranii strigau „Întoarceți-vă, de ce veniți cu puterea?”, preoții însă strigau din trăsură vizitiului „Mână înainte, numai de aceea mână!” (Csak előre, azért is előre!) Cățiva țărani apucară frânele cailor și voiau să întoarcă trăsură. Atunci solgăbirăul Pereszlenyi a dat ordin gendarmilor să puste. Aceștia au dat patru salve cu vre-o 50 de împușcături.

Au căzut morți 9 țărani slovaci, ear șapte au fost răniți de moarte.

N'avea dreptate Björnson când zicea că bisericile sunt goale, căci

poporul slovac nu mai poate suporta tirania celor din fruntea lor? Le va umplea și acum Apponyi? Sta-va el tot cu fruntea ridicată și în fața barbariei dela Cernova?

Budgetul comun s'a fixat definitiv cu deplină înțelegere, în conferința de ieri a ambilor premieri și miniștrilor de resort, în Viena. Cheltuielile vor fi ridicate cu vr'o 20 milioane înafară de regularea salarelor oficerești.

Reforma protestelor cambiale. Ministerul de justiție are în lucrare un proiect chemat să introducă radicale înouiri în această direcție. Intre altele nu se va pretinde protestarea cambiului, când posesorul și asigntul este aceeași persoană, (80% din cazuri); vor putea face actul protestării cancelariile avocațiale, unde nu sunt oficii de notar public; documentul protestului va fi scris, scurt, pe cambiu; nu se va cere registru deosebit al cambiilor protestate; oarele de oficiu vor fi prelungite dela 9-6; se va statori o taxă gradată, în progresie cu suma protestată. Eventual se vor mai adauge și altele.

Deputația alegătorilor din Czegléd a fost Duminecă pe la Fr. Kossuth și l'a încredințat de ascultarea lor neclintită. Ministrul i-a mângâiat, că partidul a ajuns prea curând în majoritate, ca să poată încheia un pact mai bun.

Instalarea episcopului ev.

Dr. Fr. Teutsch.

Sibiu, 28 Oct. n. 1907

În ziua de Duminecă s'a făcut la Sibiu instalația episcopului săsesc, iar în presară au avut loc serbări festive, toate de o înălțime morală și artistică, vrednică de luat aminte, pentru oricine caută aceste înălțimi.

Dr. Frideric Teutsch este un bărbat în floarea vârstei, fiul episcopului G. D. Teutsch, de foarte bună pomenire, pentru tradițiile sale nobile naționale de simplitate patriarcală și de viață petrecută în muncă vrednică și în cercetări de știință.

a descifra cu toată siguranța manuscrisele poetului. Björnson însuși n'ar fi în stare să-și recitească manuscrisele, dacă nevasta sa nu i le-ar copia.

După o muncă foarte spornică și grea se înapoiă, la 1859, la Christiania, ca director al ziarului „Aftenblad”. În curând însă oferindu-i-se un stipendiu de stat plecă pentru doi ani la Roma, apoi mai petrecu un an și jumătate în Germania și în Franța, și în urmă se înapoiă la Christiania. În timpul absenței sale, din cauza publicării dramelor, nuvelor și a poeziilor sale, ajunse la o autoritate așa de mare încât statul îi acordă o recompensă națională. Dela 1865 până la 1867 fu directorul teatrului din Christiania. Apoi se asvări din nou în politică, deveni șeful partidei țărănești, adevărat radical-republican și luptă cu impetuozitate pentru separațiunea Norvegiei de Svedia și introducerea guvernământului republican. Dar luptele politice tură atât de acerbe încât în urmă preferă a se retrage din viața politică. Întreprinse apoi o călătorie în America și Anglia și în urmă se stabili pentru câțiva timp la Paris. În timpul din urmă obișnuiește a petrece iarna în Aulestad lângă Christiania și vara la Schwaz, în Tirol, ocupându-se numai cu lucrările sale poetico-literare. Din când în când însă, cu o ocazie sau alta, se aruncă iarăși în politică, cum fusese cazul înainte cu vr'o cinci ani, când publică un articol senșional producând și stăruind pentru unirea statelor de nord într'o confederație neutrală și o alianță cu Germania.

Fiul, care și-a făcut studiile în străinătate, a moștenit toate însușirile și obiceiurile din casa părintească — este credința generală. Pe lângă caracterul adevărat apoi este foarte mult stimat ca istoriograf, cercetările lui istorice fiind inspirate de un pronunțat sentiment național. Nu e mirare deci, dacă la instalația lui s'au făcut așa de entuziaste și bogate manifestații.

Sâmbătă după amiază la orele 6, s'a dat un mare concert, din grele piese clasice și multe din compozițiile dirigintelui local Bella. La orele 8 un impozant conduct de torțe, și o serenadă în fața locuinței nou alesului. S'au rostit cuvântări de adevărată bărbăție deschisă, leală, neslu-garnică și nedespotică, din amândouă părțile. Oratorul mulțimei a zis: „avem cea mai hotărâtă credință, că activitatea dv. va fi cu daruri bune!” Și a răspuns sârbătoritul: „omagiile nu persoanei mele se aduc, ci înaltei funcții, o știu... Imi voi închina viața patriei, și spiritului evangelic german”. Apoi s'au cântat unele cântece naționale și de bucurie.

Adevărata instalație s'a făcut Duminecă. Lume multă, haine de sărbătoare, fețe zimbătoare — toate în corporații, după obicei. Miliția reprezintă un număr mare și pare rău că comandantul de corp este împedecat a veni în frunte. Sună și clopotele dela biserica catolică.

Intre cei de față se observă și I. P. S. S. Mitropolitul Mețianu cu suita.

Dr. Teutsch vine aproape singur și urcă în cor. După ce s'a cântat un imn semireligios, el cetește psalmul 46 — baza reformăției.

„Cântata reformăției” în tonuri puternice de cor, liturgia cântată de preotul orașului apoi predica festivă a alesului. E ținută în termeni și teme foarte reale. Aproape nici o citație din sfințele scripturi. Găsește evoluția spiritului omeneș în devezile „să nu obosești” și „morii ea să poți fi”. Curatorul prim cetește textul decretului de numire, în ungurește și în traducere germană, apoi episcopul depune jurământul „pentru răspândirea lămurită a cuvintelor divine, pentru îngrijirea de școli, biserici, așezăminte, preoți, învățători, servitori, pentru constituția bisericăscă, și pentru a judeca fără parțialitate fără frică, fără patimă și fără lăcomie”. Întărește acestea și prin subscriere. Iarăși un psalm cântat, și episcopul e petrecut

Creațiunile poetice ale lui Björnson, versurile și poeziile sale conțin lucruri atât de frumoase, încât cele mai multe au devenit cântece naționale și s'au tradus în cele mai multe limbi europene.

În limba românească n'am văzut încă nici o traducere.

Cele mai însemnate din lucrările sale sunt: „Noii căsătorii”, „Un faliment” (dramă), în care arată cu mare măiestrie puterea diavolească a banului; — „Laborremus”, — „Paul Lange og Tor Parsberg”, „Peste puterile noastre”, „Storhove”, „Maria Stuart”, „Redactorii”, „O mână” și multe altele. Björnson este un spirit îndrăzneț și energetic, un realist declarat și radical, un apărător al simplului și firescului. Stilul său, deși de o mare vioiciune, este întotdeauna concis.

În anul 1899 i-s'a ridicat o statuie la Christiania.

Ca orator Björnson strbătu întreagă Norvegia spre a trezi interesul poporului pentru teoriile sale naționale și umanitare și prin elocința sa fulgerătoare câștiga în totdeauna imensul său auditoriu. Căci ori unde, pe scenă, în versuri, în povestiri, în discursurile sale politice, argumentele cele mai puternice erau a arăta poporului său un viitor mai bun și mai frumos.

Într'o vorbire ținută înainte cu vr'o cinci ani în apropiere de orașul Christiania, la o întrunire populară, se exprima — „ca un leu cu coama zburlănită și albă ca zăpada”: — „Popor de iarnă, — scutură jugul acestui anotimp, înviază-ți vara ini-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Björnsterne Björnson.

Celebrul scriitor norvegian Björnson s'a bucurat și până acum de cel mai frumos renume nu numai în patria sa, ci în toate țările civilizate. De când și-a ridicat glasul în favorul celor asupriți în scrisoarea, ce-a adresat-o conferinței de pace din München, numele Björnson e foarte des amintit în toate ziarele din Europa și a devenit și la noi Români popular. Credem a satisface unei dorințe a cetitorilor noștri dându-le aici după „Sămănătorul” interesanta biografie a marelui poet:

Björnson s'a născut la 8 Decembrie 1832 în comuna Kvikne, (districtul Dovrefjeld), o localitate depărtată și retrasă în munții Norvegiei. Tatăl său era preot. Priveliștea strânicilor lanțuri de munți, cu capetele ascunse în zăpadă, treziră de cu bună vreme fantazia copilului și dragostea pentru tot ce e măreț și sublim, iar creșterea religioasă ce domina în casa părinților săi îi dezvoltă de timpuriu simțul de dreptate și adevăr în viața socială și politică, în religie și obiceiuri. În anul al șaptelea se mută cu tatăl său la Romsdal, unde se desfășoară una din cele mai frumoase și mai bogate văi a Norvegiei. Pa-

robia de aici — scrie el undeva — este una din cele mai frumoase din țară, căci zace între două golfuri, cari se întâlnesc aici, cu dealuri verzi ce se ridică deasupra-i, cu cascade de apă și case țărănești pe țârmurul din față, cu câmpii ondulate și pline de viață în partea de jos. Aici s'a născut într'insul dragostea duioasă și entuziasmul sublim pentru patria sa. Aici a prins rădăcini profunde în inima lui interesul cel fierbinte, pentru muncă și lupte ale poporului său...

După ce a frecventat câțiva timp școala din Molde trecu la vârsta de 17 ani examenul de maturitate și se înscrie la universitatea din Christiania și anume la teologie. Mișcarea literară însă ce pornise în acel timp în capitala Norvegiei îl atrase și pe Björnson în apele ei și astfel își îndreptă privirile spre poezie. În curând scrisse o piesă: „Mellem Slagene”. (Între lupte) într'un act și o nuvelă din viața țaranilor: „Synnöve Solbakken”.

În aceste lucrări romantismul danez avea o influență evidentă dar din limbajul și din caracterele cele energice desemnate se vedea că în curând o să-și croiască un drum propriu. Aceste scrieri și altele ce-i urmau prodususeră senzație în literatură și îl făcuseră celebru. În curând deveni publicist și luă parte cu tot focul tineretii nu numai la luptele literare, ci și la cele politice și sociale. La anul 1857, ca urmaș al celebrului Ibsen, luă direcțiunea teatrului din orașul Bergen și se însură cu o femeie foarte înțeleaptă și drăguță, care e singura ființă în puțință de

la casa parochială, aranjată mai nou cu toate cele bune și frumoase.

Banchet festiv, cu vreo 10—15 toașturi. Episcopul e cel dintâu. Inchină pentru regele, care este grațios de primește însuși jurământul de fidelitate. Cu acest prilej, zice Dr. Teutsch, a zis regele: »Sunt pentru multe dator Sașilor. Cunoșc fidelitatea și alipirea lor, și astfel să rămână totdeauna«. — S'a închinat și pentru guvern, care, »deși nu răspunde cu iubire la iubire, ne-a dat semne de înțelegere«.

— Mai mulți oratori au atins noua lege școlară. Unul a zis: »de acum poate nici nu mai avem școale, este deci înscutul ce îl căutăm în biserică condusă de d-v«. — Mitropolitul român șezând la dreapta episcopului, inchină pentru cel ce a dat numeroase dovezi a iubirii de pace și a înțelegerei frățești. Reprezentantul miliției a toastat pentru poporul sas. Alții pentru cel mai mare istoriograf al sașilor Dr. Fr. Teutsch.

Nespus de multe depeșe au sosit din străinătate, dela oameni și institute repute.

Cuvântul de urmă, — de mulțumire duioasă — a fost a sărbătoritului, care și în tonurile umorului s'a dovedit un orator de frunte.

Seara tablouri vivante, cu cântarea tuturor la capăt: »Siebenbürgen Land des Segens«.

Cronica din afară.

Protestarea contra bandelor bulgare din Macedonia. Ministrul Greciei la Constantinopol și consulul Greciei la Monastir, au fost însărcinați să protesteze pe lângă Poartă contra valului, pe care îl acuză de neglijență în protejarea satului Rakova contra atacurilor bandelor bulgare. De și ofițerii aveau trupe suficiente și puteau împiedica trecerea acestor bande încă de dimineață, totuși ele nu au prevenit atacul proiectat. Se zice că răspunderea atacului incumba cu deosebire atitudinii trupelor, care este considerată cu totul inexplicabilă. Valul a fost silit să recunoască temeinic plângerilor consulului grecesc, și a promis că va face o anchetă.

Meetingul din Sofia. Agenția telegrafică bulgară zice, că în meetingul de Duminecă, la care au luat parte vreo zece mii de persoane din opozițiune, s'a decis să se ceară guvernului reintegrarea profesorilor universitari și redeschiderea universității, cu condițiunile de autonomie, cari au fost desființate. Moțiunea exprimă um blam în contra guvernului, care a călcat în picioare drepturile poporului și îndeamnă națiunea să lupte cu energie pentru răsturnarea guvernului. Cu toată violența discursurilor oratorilor, nu s'a produs nici un incident.

Meetingul opoziției sârbești. Duminecă a avut loc un meeting al partidelor din opozițiune. Cu toate că ele au făcut totul pentru ca această întrunire să fie mare, au asistat puțini cetățeni. Au rostit discursuri deputații din opozițiune Stojanovici, Davidovici, Velcovici, Marinovici. S'a

mii tale! Iubește acest steag curat cu crucea libertății, fără nici un amestec, străin și nesuferit... Să fim cu toții un popor de vară, fiindcă țara noastră este frumoasă, fiindcă sufletele noastre frumoase sunt ca și câmpiile noastre! Acest tablou al personalității sale bine să ni-l imprimăm în mintea noastră, dacă vrem să judecăm drept pe poet. El este prin eselență educatorul poporului său, »marele Sămănător cultivator, al Norvegiei«, cum bine l'a numit odată George Brandes.

Bătrânul poet norvegian împlinește la 8 Decembrie, anul curent, vârsta de 77 ani; forța sa de muncă însă îi este încă nesecată. Suntem încredințați că Cel-de-sus îi va lungi încă mulți ani firul vieții; pilde are în bunicul său, după mamă, care a ajuns în deplină putere spirituală și trupestă vârsta de 100 ani, iar părintele său de 90 de ani.

Gâza.

(Schiză)

Calul suia, din greu, dealul. Nădușise. Muștile îl năcăjeau, iar zăbala îi ardea gura. Dădea mereu din cap să-și lărgească dârlogii, până ce călărețul îi lăsa cu totul slobozi. Acuma mergea cu capul în pământ, cu coama imprăștiată în tot lungul gâtului, cu buza de jos spânzurând, cu mijlocul frânt. De sus cădeau într'una razele soarelui, îi străbăteau prin păr, și-i beșica pielea. Dealul se ridica rotunjit, ca

votat o moțiune prin care meetingul protestează contra faptului că guvernul a prorogat Scupcina. Orașul a fost liniștit.

Cartea galbenă rusească. Ministerul de externe al Rusiei, a împărțit reprezentanților diplomației o carte galbenă cu privire la negocierile ruso-japoneze din 1906-1907. Această se face pentru întâia oară de cătră diplomația rusă.

Procesul Moltke-Harden.

(Pledoariile.)

În cele următoare vom schița momentele de căpetenie din pledoariile ce s'au rostit în ziua ultimă a procesului.

Înainte de a se începe aceste pledoarii, contele Moltke a citit o declarație relativă la demisiunea sa din postul de comandant al orașului Berlin. Când au ajuns, zice, la urechile majestății sale învinuirile lansate contra lui de Harden în foaia sa el și-a dat cuvântul său de onoare adjutantului general de Plessen, că n'a avut niciodată cu bărbați relațiuni anormale. După aceea și-a înaintat cererea de demisiune cu motivarea, că o persoană atât de suspicioasă nu poate să rămână în apropierea Majestății sale. După aceasta, primindu-i-se demisiunea, a fost pus la dispoziția Maj. Sale.

Cea dintâu pledoarie a fost a apărătorului contelui Moltke, conzilierul de justiție Dr. D. Gordon. El începe zicând că nu poate fi german care să nu fi luat cunoștință cu cea mai adâncă rușinare și indignare despre cele ce s'au petrecut în Potsdam în villa căpitanului de cavalerie conte Lynar. Soldatul de serviciu al acestui căpitan a raportat despre purtarea stranie și anormală a stăpânului și a amicilor lui. Ce e mai trist că lucrurile acestea urite s'au petrecut în garda împărătească unde se află elita din toată provinciile. Martorul Bollhardt sergent de gardă a depus că în villa Lynar a văzut luând parte la orgii și pe prințul Eulenburg, pe care declară că la recunoscut după portretul său din almanahul Gotha. Apărătorul Gordon, trage la îndoaială veracitatea celor spuse de martorul Bollhardt despre lucruri ce s'au petrecut înainte cu zece ani. Îi pare rău că n'a fost posibilă confruntarea acestui martor cu prințul Eulenburg (acesta fiind bolnav și nevoind să apară înaintea tribunalului, a refuzat de a primi și pe martor în locuința sa, unde acesta se prezentase c'un comisar de poliție spre a se convinge dacă prințul este identic cu acela despre care a depus). Bollhardt a știut ceva pozitiv numai despre participarea contelui Lynar și a contelui Hohenau.

Martorul mai spuse că contele Moltke se aseamănă cu unul dintre cei ce au luat parte la orgiile din vila dela Potsdam. Dar credeți c'ar fi fost posibil ca contele Moltke, care era mult mai bătrân, să se fi dat cu astfel de necuviințe într'un cerc de ofițeri tineri dela 27 până la 30 de ani? Aceasta este absolut cu neputință. Contele Moltke zise că nici măcar nu cunoaște vila aceea și că n'a fost nici odată în ea.

Încât pentru punerea la dispoziție a contelui Moltke, apărătorul său zice că

un sân, iar marginile lui se prăvăleau repezi, scufundate, acoperite cu alunisuri. Unde și unde câte un stejar se înălța din fundul prăpastiei, de-odată, mănios par'că; dar vârful lui rămânea mai jos de înălțimea șugelui, albe ca un drum de moară, înecat de colb la cea mai mică adiere de vânt. Calul se opri câteva clipe, suflă puternic, apoi o smuncitură a frâului, îl sili iar să pornească. În sfârșit, mai făcu cei câțiva pași de ajuns până n vârful dealului. Ridică puțin capul. Drumul se întindea neted, scoborând prin mijlocul pădurii, care începea să se arate mai deasă, mai bătrână.

În fund, tocmai în fund, târgul sticlea în soare; crucea bisericii străpungea seninul, — în razele soarelui părea și dânsa că pălpăe ca o flăcărie. Un vânticel răcoros înfășura gâtul și crupa calului ca într'o pânză udă. Iși încordă mușchii și o luă la trap. De-odată, ca răsărită din pământ, o trăsură purtată de doi cai mari, negri, sbură pe lângă dânsul. De-abia putu să prindă scântelirea țintelor de argint, în care erau bătute hamurile. Trecerea celor doi telegari par'că-i dădu și mai mare putere.

Apoi târgul se arătă din ce în ce și calul, care mai venise pe aici odată, întrezări par'că-i grajdul mic în care atuncea îl așteptase ieslele cu fânul proaspăt. Ce răcoare era: nu se găsea măcar o ferăstruică prin care să străbată căldura cât de cât. Și în fața lui, i se păru că se ridică deodată tocmai în fund, o iesle mare, mare, în care un cal, doi, o sută, mănân-

mai întâi a trebuit să fie îndepărtată orice umbră de suspiciune, ca majestatea să poată zice: »Te pui la dispozițiunea mea«. Dr. Gordon zice că în adevăr nu e nici urmă de suspiciune că contele Moltke ar fi păcătuit în contra § lui 175, (în care codul penal prusian prevede pedeapsă pentru pederasta). Vrea se constate aceasta fiindcă tocmai în aceasta zi este aniversarea a 107-a dela nașterea marului feldmareșal Moltke, și zice: contele Kuno Moltke s'a arătat vrednic de marele său consăngean! Arată apoi că Harden în articolii săi, a vizat astfel de aberațiuni fizice homosexuale ce le-ar fi comis contele Moltke. Aceasta se vede și de acolo că-l pune într'un rând cu d-l Leconte, despre care se știa în general că are înclinări de aceste perverse.

Harden vorbește tot numai de un »grup« și de un »grupșor«, dar unde este acest grup? Rămâne din el numai prințul Eulenburg și contele Moltke. Adevărat că Majestatea Sa a învrednicit pe acești doi domni cu amicitia sa. Dar cum vine frazele Leconte între ei? Harden zice: »amicii mei sunt și amicii mei, Aceasta e un cuvânt de spirit, dar nu se potrivește în viața practică. Mulți din amicii mei au amici, cari nu sunt nici decum amicii mei. Și apoi ce e cu contele Hohenau? Aceasta e o rudă îndepărtată a contelui Moltke, și firește se întuesc; erau amândoi în același timp între cei șase adjutanți ai Majestății Sale. Ce are a face aceasta cu prințul Eulenburg sau chiar cu Leconte? Unde e cercul în care s'a zamislit legenda despre camarilla?«

(Va urma).

STIRILE ZILEI.

— 16 Octombrie v.

Adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român se va convoca, precum suntem informați, pe Duminecă 4/17 Noemvrie a. c. în comuna Cohalm. Zilele aceste se va publica convocatorul adunării împreună cu programul amănunțit al serbărilor.

Regina României despre țărani români. După audiența ce a avut la regele Carol corespondentul ziarului »Hamburger Nachrichten«, d-l Bratter, a fost primit în audiență și de regina, care i-a făcut următoarele declarațiuni:

»Corespondențele despre ultimele răscoale țărănești au fost foarte exagerate. Țăranii au fost descriși ca o bandă brutală de bestii setoase de sânge. Aceste descrieri sunt din cale afară nedrepte. Țăranul român e în fundul inimii o fire blândă, incapabilă de grozăvii. Chiar dacă e atârnat de instigatori fără de conștiință, ca acum șase luni, erupțiunile furiei s'au mărginit la spargeri de geamuri, devastări de prăvălii, etc. S'a întâmplat că țărani răsvrățiți, după-ce au distrus prăvălii evreești, au dat ospitalitate în bordeiele lor femeilor și copiilor de evrei cari se buciau. Furiei îi urmează la țăranul român întotdeauna remușcarea și mila de victima furiei sale.«

Regina a povestit multe amănunte

că strașnic, din earba coaptă, și că pentru dânsul e un locușor mic, de o parte. O să încapă tocmai bine.

Lovitura unei vergi îl făcu să tresară. Până la târg nu mai era mult. Vântul iar se curmase, pădurea pe margini stătea încremenită, arsă. Cei din urmă copaci rămăseră în urmă; la dreapta și la stânga, câmpul mai tot acoperit de lumânărică, se întindea departe, până n poalele munților întunecați. O smuncitură a dârlogului din dreapta, îl făcu să ocolească fără întârziere, trecu șanțul pe podișca ce se îndoi sub greutatea lui; poteni, simți călărețul prăvălindu-i-se până peste gât; o ploaie de lovituri îl făcu să-și i-a sama la mers. Câmpul par'că-l mai învioră. Târgul rămăse în urmă, la stânga și mergeau aiurea. Vedenia cu ieslea se șterse, cele dintâu căsuțe acoperite cu stuh, ale satului, se imprăștiau printre îngrăditurile de nuiele. Câțiva purcei fugiră, guițând din drum; un câne se luă după el, lătrând amar, o femeie se întorcea dela fântână cu o tigvă plină cu apă, pe umăr. La poarta țarinei stătură. Stăpânul se scobori, deschise poarta, căci jitarul lipsea, nu mai înclecă, îi aruncă dârlogii peste oblâncul sălei, de-i încordă gâtul, și porni pe jos. În mijlocul satului, lângă biserică se opri. Ajunseseră la crășnă. Pe lavițe, teme, moșnegi, și câțiva copilandri, stăteau cu pieptul pe masă, cu capul sgrijinit de mână, cu ulcele dinainte.

Stăpânul îl duce în dos, lângă un gard, și l' leagă dârlogii de un par.

din răscoale, cari întăresc descrierea ce făcuse despre firea supușilor ei țărani.

Teatru românesc în Brașov. Aflăm cu plăcere că artistul nostru dramatic, d-nul Zaharie Bărsan, va da săptămâna viitoare două, eventual trei reprezentațiuni teatrale în Brașov. Se vor juca piesele »Strigoii« (Die Gespenster) dramă în trei acte de Ibsen și comedile »Cănele și pisica«, »Un prietin«, »Dela Nord la Sud« și »Capriciul unui tată«. La una din reprezentațiile proiectate își va da concursul și corul tinerimei noastre: »Acordul«. Programul amănunțit se va publica zilele aceste.

Alegerea rectorului universității din Cernăuți. Săptămâna trecută s'a făcut alegerea rectorului universității din Cernăuți pe anul școlar 1907/8 în locul decedatului rector Dr. Vasile Gaina. La prima alegere a fost ales unanim profesorul facultății teologice Eusebiu Popovici. Din cauze sanitare însă d-l Popovici a declinat dela sine aceasta onoare. La a doua alegere, care a urmat imediat după prima, a fost ales profesorul de literatură și limba slavică Dr. Eugen Kozac, un rutean.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-l avocat Dr. Isidor Pop suma de 20 cor. în loc de cunună eternă pe sicriul neuitatului prietin Dr. Pompeiu Marcu, fost avocat în Lugoj.

Primească marinișmul donator cele mai călduroase mulțumite. — *Diracțiunea gimn. gr. or. român.*

Epidemia de scarlatină. Iviindu-se în timpul din urmă mai multe cazuri de scarlatină în Brașov, se atrage atențiunea locuitorilor, că în sensul § 83 al legii sanitare fiecare cap de familie e dator a recurge imediat la ajutorul medical și a observa dispozițiile luate de organele sanitare. Numai în modul acesta se poate cu succes combate extinderea acestei epidemii.

Procesul d-lui Dr. I. Gall. Comitetul congresual al bisericii sârbești din Carloveș a fost intentat proces Ilustrității Sale domnului Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, pentru nimicirea testamentului fericitei sale soții, născută Cat. Agora și predarea lăsamântului decedatei în proprietatea bisericii sârbești. Joi a adus sentință tribunalul regesc din Timișoara în acest proces, respingând acțiunea sârbilor și judecându-i la purtarea cheltueilor de proces. Avocatul domnului Dr. Iosif Gall a fost domnul Dr. Emil Babeș din Buda-Pesta — »Tel. Rom.«.

Apponyi este iarăși felicitat din mai multe părți. După profesorii academiei de drept din Oradea-Mare — studenții acelei academii au făcut manifestații pe lângă profesorul lor Dr. Agoston, antagonistul ministrului—s'a pernit facultatea teologică din Pesta, academia de drept din Friburg și societatea studentescă sf. Emeric, să dea reparație ministrului, »insultat«.

Bine înțeles astea nu-l a terează pe Björnson.

Catolicii pentru presa lor. Zi de zi publică »Alk.« însemnate contribuții, dela

Calul rămâne singur. Intoarce capul după stăpânul, care pleacă grăbit. Prin împrejur nici un fir de iarbă, de fân; nimic, nici un jgheab cu apă. Dincolo de gard, o mulțime de poloboace pline de huștile borșului vărsat din ele. Din altă parte vine mirosul de oțet. De departe se aud glasurile celor ce beau. În câțina de alături vrăbiile îl asurzesc.

Frânt de drum, înecat de colb, calul pleacă în jos capul.

Deodată un zumzet ușor, îi lovește azul, și n' aceeași vreme un fior îl tur-nică în tot trupul. O găză mică, obosită să mai colinde a'urea, îi nemi într'o nare. Calul se pregătește să sufle, s'o gonească, dar un miros de câmp, de flori, i se imprăștie până în suflet; și-l răcorește ca un isvor ce i-ar fi picurat de-asupra capului. Găza își scutură aripile pline de colbul de aur al florilor prin cari sburase. Calul o lăsa, o simți cum i se ridică, ușoară, cu picioruțele mărunte, în susul frunței. Cu coada ochiului de abia o zărește, și strălucirea ei îi aduce aminte de sclipirea țintelor de argint de pe hamurile celor doi fugari. Apoi o văzu cum o i-a de-acurmezișul, pe lângă ochiul lui; o simți cum merge de-asupra pleoapei, înfiorându-l ușor, apoi cum se ridică pe gât, pe supt coamă, cum se suie încetșor, până sus lângă ureche, și rămâne acolo, la umbră.

Mulțumit calul își apropie genele și dormitează.

(„Albina“)

Em.-Gârleanu.

orduri călugărești, preoți, parochii, parochieni, pentru «fondul de presă catolică».

Ne vor servi de pildă?

Cununie. Ioan Bunea, învățător, și Li-
via Bărbos, anunță cununia lor, care se
va celebra Duminică în 3 Noemvrie st. n.,
1907, la 3 oare după amiază în biserica
greco-catolică din Borsia. Borșa în 3 Noem-
vrie, 1907.

Necrolog. În Cernești, a încetat din
viață în 16 Octomvrie Ioan Pop, fost ad-
ministratoarea a tractului protopopesc Capol-
nocmănăștur și paroh gr. cat. a Cernești-
lor. În mormântarea a avut loc în 21 Oc-
tomvrie. Odihnească în pace!

Procesul Polonyi-Lengyel s'a început
deja în fața judecătorei. Înțiașdata epi-
zodul cu furtul de acte al lui Hajdu. Apă-
rătorul acestuia este Vázsonyi. În vorbirele
lor acuzații Hajdu și Lengyel au spus cu-
vinte aspre la adresa lui Fr. Kosuth, pro-
vocând admoniția presidentului. Lengyel
se apără, că nu este la mijloc intenția
furtului, ci a desvălării unei crime politice.
Procesul e în curs.

La patru fete sănătoase a dat viața
soția învățătorului sas din Poprad. E mare
bucuria în casă — se scrie.

Boala de unghii, ce a bătut câmpul
în cirezile de vite din Șinca mare, este pe
sfârșite. În urma măsurilor severe luate
de administrație, s'a ajuns la localizarea epi-
demiei. Foarte mulți proprietari de vite
au avut să sufere pagube enorme. Cei ce
au avut vite atacate de epidemie, au fost
opriți șase săptămâni să le scoată din
curte. Lucrările de câmp s'au putut isprăvi
numai cu cai, frește, scump plăți. Admi-
nistrația a dispus curățirea îngrijită a graj-
durilor și staulilor, nu cumva să se înfi-
eze vitele ce vor veni dela pășune.

Sfințire de biserică. Curatorul bise-
ricii române gr. cat. din Șomeș-Mare,
invită la actul sfințirii bisericii de nou,
picată, care va avea loc în 3 Noemvrie
st. n., a. crt., la 10 oare a. m. După actul
sfințirii la 1 oară va fi banchet. Prețul de
persoană cor. 3. Tot cu aceasta ocaziune
reuniunea de cântări, a plugarilor români
din loc va aranja concert cu concursul co-
rului din Ardușad, care să va începe la 6
oare seara. După concert petrecere cu joc.
Prețul de intrare: Locul I de persoană cor.
2; locul II de persoană cor. 1. 20.

Catastrofa din Calabria. Ziarele ita-
liene publică încă următoarele amănunte
despre catastrofa pricinuită de cutremurul
din Calabria: Lacul Maggiore continuă a
se umfla în mod alarmant. Toate câmpiile
și frumosele locuri de vilegiatură din ju-
rul lacului sunt inundate. Pagubele sunt
colosale. La Ferruzzano, Santilaro și în
alte părți ale Calabriei, jalea este foarte
mare. Mulți oameni nu au nici un adăpost
și plouă într-una torențial. Ajutoare sosesc
din toate părțile.

Primul ministru italian a luat asu-
pră și supravegherea comisiunii, care tre-
buie să împartă ajutoare în regiunile băn-
tuite de cutremur. Ministrul a voit astfel
să nu se mai reînnoiască abuzurile din 1905,
punându-se capăt apucăturilor ce domnesc
în unele cercuri ale funcționarilor publici
din Calabria. Se speră că ajutoarele vor
merge astfel la cei atinși de dezastru și
nu se vor perde pe drum.

Archiepiscopul Calabriei face urmă-
toarea descriere: Priveliștea satului Fer-
ruzzano este îngrozitoare. Noi am călcat
peste primele etaje ale caselor. N'a mai
rămas nici o urmă de stradă. Pământul e
crepat în toate părțile. Unele crepături
sunt adânci de un metru. Cadavrele stau
în vânt și ploae, care continuă mereu, di-
strugând și ultimele resturi de drum prac-
ticabil, astfel că mulți răniți mor fără
ajutoare.

Furt de cai. În nopțile trecute dispă-
ruseră șapte cai tot pe sprânceană aleși
din o stavă de lângă Bistrița. Păzitorii cău-
taseră după urme, și în desișul unei pă-
duri găsiră legați de copaci șase dintre
caili furați, unul însă nicăiri. Gendarmii,
avizați în acest timp, continuă urmări-
rea prin pădure și izbutiră să prindă pe
hoț. Era un țigan nomad. În goană se de-
scărcaseră mai multe focuri de revolver,
din amândouă părțile, însă fără să se ni-
merească.

Noua nomenclatură a mai multor străzi
din București. În ședința de Vineri a con-
siliului comunal din București, primarul
Brătianu, a prezentat un raport cu privire
la noua nomenclatură a mai multor străzi.
Iată numele ce se vor da în viitor urmă-
toarelor strade: Strada Poștelor se va numi
strada Nicolae Goleșcu, strada Modei se va
numi strada Pictorul Grigorescu, strada

Eldorado se va numi strada Mitropolitul
Șaguna, strada Teatrului se va numi strada
Millo, strada Dorului se va numi strada
Eug. Stătescu, strada Minervei se va numi
Vasile Conta, strada Crinului se va numi
strada Gh. Ghițu, strada Cătinului se va
numi strada Gh. Costafaru, strada
Basarabi se va numi strada Mavrogheni,
strada Primăverii se numește strada N.
Bălcescu, strada Rosetti (dela gara de Nord)
se va numi strada general Fălcoianu, in-
trarea Rosetti se va numi intrarea Doctor
Marcovici, strada Rosetti (din culoarea de
Negru) se numește strada Poetul Cărlöva,
strada 11 Iunie (Negru) se va numi strada
Anastasie Panu, strada Iancului se va nu-
mi strada Avram Iancu, strada Apollon se
va numi str. Hajdeu, str. Clopotarii-Nouă se
va numi str. Gr. Alexandrescu, str. Corbului
se va numi str. Epureanu, strada între stra-
dele Sărindar și Teatrului se va numi str.
Ottetelișanu. Să decide de asemenea ca fosta
strada Clemeța să poarte numele de str.
C. A. Rosetti, iar strada Fântânei strada
Karl Lueger.

Ard pădurile orașului Sătmăr, și în
mai multe ținuturi ale comitatului Trei-
Scaune, pe teritoriu întins. Fabricile din
Rozsabegy sunt greu amenințate.

Asociația generală a corurilor germane
din Ardeal, a ținut alaltăeri, în Sibiu, adu-
narea generală, la care au fost prezenți
45 delegați din 60. S'a dat seamă despre
excursia la București și despre participarea
la festivalul din Breslau. S'a ales în frunte
tot vechiul președinte, Dr. Czekelius, me-
dicul orașului din Sibiu.

Dorim și noi o astfel de Asociație.

Catule Mendes pe insula Elba. Catule
Mendes, cunoscutul critic și scriitor fran-
cez, a vizitat de curând insula Elba, îm-
preună cu câțiva cunoscuți ai săi. Îndată
după sosirea lor acolo și-au trimis cărțile
de vizită consulului francez. Pește puțin
timp, veni la otelul unde se aflau un ita-
lian îmbrăcat rău de tot, care le făcu cu-
noscut într-o franceză stricată că con-
sulul fiind indispus nu-i poate primi, dar
că el e viceconsul și li se pune la dispo-
ziție, cu atât mai vârtos cu cât are și me-
seria de cicerone. Mendes îl întrebă unde
se găsește în insulă amintiri despre Napo-
leon. Insularul, în același timp și vicecon-
sul, răspunse: «Ah, Napoleon! Am auzit
vorbindu-se de el. Cred că-i mort. Aștep-
tați un moment, o să văd îndată!» La a-
ceste cuvinte ciceronele scoase din buzun-
ar un Baedeker și începu să caute aminti-
rile despre Napoleon.

Aur de 25 000 miliarde franci. Ziarele
Africii meridionale publică calculul făcut
de unul din cei mai cunoscuți proprietari
de mine de aur, anume I. B. Robinson. a-
supra bogățiilor aurifere încă existente în
Transvaal. După Robinson, mai este la mi-
nele din Rand, aur pentru 25.000 miliarde
franci. Firește calculul nu este matematic,
însă arată în destul că Transvaalul mai
conține bogății enorme.

Pntru institutul »Eliade« din Ploiești
se caută de urgență un profesor de limba
germană cu certificatele în regulă. A se
adresa la numitul institut în Ploiești (Ro-
mânia).

Ceva despre holeră.

Tot mai mult se apropie de
centrul Europei epidemia holerei,
care în Rusia bătute de mult, se-
cerând atâtea vieți. Știrile mai nouă
spun, că s'au ivit cazuri și în Basa-
rabia, la Chișineu și mai în urmă la
Ismail. Și la Lemberg s'a ivit un cas
letal de holeră. Frica holerei e mare
în Galiția.

Ziarul vienez „Die Zeit“ publică
din acest incident următoarele despre
holeră:

Simptomele holerei. — Microbul holerei. — Căile
de propagare. — Diagnoza. — Serul antiholeric.
— Măsurile de apărare.

Holera e un catar stomacal infecțios,
ce se manifestă foarte violent. E pricinuit
de microbul descoperit de Koch. Întâiul
simptom sunt diareele, urdinări apoase în
mare cantitate și fără dureri. Odată cu
acestea bolnavii au vărsături dureroase, cu
cărcei. Apoi bolnavii suferă greu de cărcei
și pe când la început greutatea îmbolnă-
virii nu se simte, omul e cuprins de o
spaimă apăsătoare. Setea devine nesuferită
și nu poate fi potolită, căci bolnavul varsă
tot înainte de-a ajunge în stomac ceea-ce
înghite. De aceea nici nu se pot da doc-
torii; bolnavul se teme să ia vre-o beutură,
căci urmarea imediată sunt crampele mus-
culare.

Un mare număr de bolnavi, cel pu-
țin jumătate dintre ei, scapă cu viață din
aceasta fază a bolii. La ceilalți, la copii,
la persoanele slabe și la bătrâni, holera
înaintează repede; pulsul slăbește, bătăile
inimei abia se simt, obrații se îngălbinesc,
ochii cad în orbite, oasele falcilor ies în
afară, nasul se ascute, se răcește și să in-
vinețește. Și mâinile și picioarele se răcesc,
toată pielea corpului e uscată sau se acop-
ere cu o sudoare cleioasă. În curând după
aceea vine moartea, ca o scăpare de suferin-
țele chinuitoare. Boala poate dura cea-
suri întregi, uneori câteva zile, arareori
chiar săptămâni.

După cum s'a spus, holera e o boală
infecțioasă datorită unui microb. Intesti-
nele celor morți de holeră, mai cu seamă
celor grași conțin un lichid ca apa, în care
se află bacilii holericici. De aceea trebuie să
se facă o dezinfectare îndesulătoare și să
se înlăture excrementele bolnavilor de ho-
leră; toate hainele, rufăria patului și alte
obiecte întrebunțate în timpul îngrijirii
bolnavului trebuie bine dezinfectate sau,
ceea-ce e și mai bine, nimicite.

Bacilii holerei intră prin gură. De
aceea bolnavii de holeră pot fi îngrijiți,
curățiți etc. fără să se infecteze cei din
jurul lor, dacă aceștia caută să fie curăți
și se feresc de a apropia de gură lucruri
infectate, a băga în gură degetele mur-
dare, a se folosi de vase de beut și mân-
cat necurate sau infectate; mai pre sus
de toate ei trebuie să se ferească de a bea
apă infectată.

E absolut sigur că cele mai multe
epidemii de holeră iau naștere prin apă și
cu toate că drumul pe care se întinde ho-
lera poate fi diferit, apa este în primul
rând calea pe care se lătesc epidemiile
mari. Caracterul navigațiunii pe fluviu face
că oamenii aflători în serviciul vaselor
foarte așevioie pot fi controlați; pe lângă
aceasta acești oameni când se îmbolnăvesc
infectează ușor apele. Astfel se explică
faptul că adeseori cazuri sporadice de ho-
leră pe vase pot da naștere la alte cazuri
de holeră ce se desvoltă în localități ce
totul despărțite una de alta.

E adevărat că bacilii holerei, în afară
de corpul omeneș, are în apă o viață re-
lativ scurtă; ea e de ajuns însă ca bacilul
să poată fi dus viu, de apă curgătoare, la
depărțări mari. Nu trebuie să se presupună
că holera se poate lăți numai prin beutura
apei infectate.

În timpul din urmă s'a atras aten-
țiunea că muștele sunt cei mai mari pro-
pagatori ai holerei. Iarna însă, ele joacă
un rol mai mic.

Înșelarea în diagnoză e cu puțință
La început holera poate fi confundată cu
un catar de stomah obișnuit, neinfecțios,
cu diaree acută, apoi cu diferite otrăviri,
de ex. cu otrăviri cu carne și cu pește
stricat, eventual și cu tifosul. Dar mersul
bolii hotărăște în scurt timp exactitatea
diagnozei.

Procurarea serului — despre care se
vorbește în raportul din Lemberg — în
contra holerei se referă probabil în serul
holeric care în experiențele făcute asupra
animalelor nu s'a dovedit a fi rău; la oa-
meni însă nu s'a făcut încercări cu serul
acesta.

În contra întinderii holerei ne apă-
ră măsurile internaționale stabilite în con-
venția dela Dresda din anul 1893.

Ele sunt mai cu seamă prescripții în
privința supravegherii comunicațiunii la
graniță, asupra revizuirii sanitare a po-
poarelor venite din țările infectate; opri-
rea importului de obiecte cari pot conține
bacilii holericici de ex. rufe murdare și vest-
minte uzate.

ULTIME STIRI.

București, 29 Oct. În Basarabia
în două localități apropiate la Ismail
și Chilia Nouă, s'au constatat cazuri
de holeră. La Ismail s'a produs eri
un caz de epidemie, despre care în
primul moment nu s'a știut dacă e
holeră, dar în urmă s'a putut con-
stata definitiv. Tot eri s'a ivit un caz
de holeră la Chilia Nouă. Autoritățile
din Galați au comunicat aceste știri
serviciului sanitar.

Galați, 29 Oct. În urma ordinelor
serviciului sanitar, vaporul rus care
face cursele între Galați și Tulcea, nu
va mai atinge în trecere porțul Is-
mail, care e bătuit de holeră.

Iasi, 29 Oct. Știrile din Rusia cu
privire la mersul holerei sunt îngrijii-
toare. Se afirmă că în localitatea Si-
ret, de lângă Chișinău, s'au constatat
5 cazuri de holeră.

Salzburg, 29 Oct. Marele duce
de Toscana se află în agonie. Moar-
tea lui se așteaptă dintrun moment
într'altul. Soții Toselli au sosit aici.
La Curtea mare ducală nu s'a luat
încă hotărâre pentru primirea sau ne-
primirea lor.

Roma, 29 Oct. Din cauza marilor
ploi ce durează de 14 zile, riurile
s'au umflat inundând multe orașe.
Numeroase alte localități sunt de ase-
menea amenințate de inundații.

Roma, 29 Oct. Regina mamă a
donat 20.000 de lire pertru victimele
din Calabria.

Brancaleone, 29 Oct. După ști-
rile din Ferruzzano, în urma unui nou
cutremur, eri s'a deschis o crăpătură
mare în stâncă care formează temelia
satului. Este temere de o prăbușire.

Diverse.

O nouă »știință« au inventat niște
savani englezi, poreclind-o »Onomatolo-
gie«. Este adecă vorba de a ghici caracte-
rul oamenilor după numele de botez, pe
care îl poartă. Numiții englezi au stabilit
următoarele însușiri caracteristice la unele
din numele de botez:

Femeile și fetele cari poartă numele
»Maria« sunt de fire melancolică. Sunt
sincere și supoartă orice lovitură a sorții
cu mare răbdare și resignațiune.

»Cecilia« sunt puternici, înșiști, fur-
besc ordinea și sunt statornici în prietinie.
»Gheorghii« în tocmă ca Sf. Gheor-
ghe învingătorul balaurului, sunt mândri
de valoarea lor fizică și morală.

»Nicolaii« sunt oameni cu frica lui
D-zeu, deși de multe ori își perd răbdarea
și devin năcăjiți.

»Ioaniii« au caracter tare, dar plin
de contraste. Au temperament pasionat și
sunt buni la luptă.

»Dumitrii« sunt oamenii veseli de
regulă cântăreți cu voci simpatice.

»Pavelii« sunt ca și marele apostol,
activi, vioi, buni oratori dar supuși la
multe imprudențe.

etc. etc.

Bibliografie.

Sub N-rul 283 al „Bibliotecii pentru
toți“ a apărut Fântâna Blanduziei, cea
mai celebră lucrare dramatică a lui V.
Alexandri. Edițiile de 4 lei și 1 lei și
50 bani de până acum erau prea scumpe,
și e o adevărată fericire pentru cititorii și
admiratorii marelui Alexandri, că pot să și
procure „Fântâna Blanduziei“, pe prețul
numai de 30 bani.

Cu Fântâna Blanduziei, V. Alexandri
ajunge culmea în opera lui hărăz tă scenei
teatrului. Frumusețea neasemuită a versu-
rilor, înălțimile la care se ridică poezul
în această operă, așază „Fântâna Blan-
duziei“, în fruntea pieselor noastre origi-
niale. Reprezentarea ei a fost un neîntre-
rupt triumf pentru autor, și ori-când va fi
citită și ori-când se va juca ne va aduce
acele clipe de rară înălțare sufletească,
pe care ni le dau operele născute din
mințile senine și mari. Aceasta a înțeles
și Direcțiunea Teatrului Național din Bu-
curești, care începe actuala stagiune cu
„Fântâna Blanduziei“.

De vânzare la Tipografia și Librăria
A. Mureșianu.

A apărut în institutul grafic Minerva
„Două neamuri“ de Sandu Aldea cu cu-
prinsu următor: Un arădăz, Despărțire,
La țară, Acasă, Tinerețe, Nepotul lui Mi-
halis, Serii de iarnă, Invrăjbiții, O afacere.
La oaste, Alte învoielii, Singură, Seceta
Pierzanie, Ogorul strămoșesc. Prețul 1 cor.
50 plus 20 bani porto. Se poate procură
prin librăria A. Mureșianu.

A apărut „Geloșii“, comedie într'un
act, după germană, de Moșul. Brașov. Ti-
pografia A. Mureșianu 1905. O piesă foarte
potrivită pentru diletanții noștri dela sate
și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Pre-
țul 40 fleri franco.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branisce.

Sz. 1203-1907. szgb.

Pályázati hirdetés.

Fogaraszvármegye sárkányi járás, 4049 lélekszámú vledényi körben az ujonnan rendszeresített kórorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és az ezen állást elnyerni óhajtokat felhívom, hogy az 1876 évi XIV t. cz. 143 §-ában, illetve az 1883 évi I. t. cz. 9 §-ában előirt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi November hó 27-ig délután 5 óráig hivatalomhoz annál inkább adják be, mert a későbbben beérkező folyamodványokat nem fogom tekintetbe venni.

A kórorvosi székhely Vledény nagyközség hozzá tartozik Szunyogszék nagyközség 6 kilométer távolságban.

Javadalmazás: 1600 korna évi fizetés és 400 korona lakbér, mely összeg az állampenzárból utólagosan fizetetik, továbbá a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A kórorvos jogosult a jegyzői nyugdíj intézetbe belépni.

Házi gyógyszerítár engedélyezése kilátásba van helyezve.

Köteles azonban a kórorvos Szunyogszék községet hetenként 2 szer rendszeresen meglátogatni és a vagyon-talan beteget ingyen gyógykezelti.

A román nyelv ismerete nélkülözhetetlen.

A megválasztott kórorvos köteles állását 8 nap alatt elfoglalni.

A választást 1907 évi december hó 1-én délelőtti 9 órakor fogom megtartani Vledény község irodájában.

A sárkányi járás főszolgabírájától,

Sárkány, 1907 évi Oktober hó 22-én.

Dombrádi,
főszolgabíró.

(8058,1-1.)

Un candidat de avocat și un scriitor cu praxă află imediat ocupațiune în cancelaria subscrierului, pe lângă condițiuni favorabile.

Dr. Nicolae Ionescu,
advocat în Caransebeș.

3052,2-2.

Cărți de rugăciuni.

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprindând diferite rugăciuni: rugăciunea de sêră, cântăreala nostru Isus Christos, ingerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminecă. Acatistul bunei vestiri. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Născerii Domnului. Rugăciuni de cuprins felurite etc.

Tote aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxose. Tote însă sunt foarte frumoase și elegante. Prețul lor e felurit. În pânză neagră, cu cruce de aur - 75-78 cr. ceva mai mari cu 90 cr., 1 fl. 28 cr., 2 fl. 40 cr. Mai garnisite și cu flori 2 fl. 60 cr. Mai departe de tot luxose, cari se pot face și ca dar de Crăciun în preț de: 2 fl. 60 cr., 2 fl. 90, 3 fl. 70, 4 fl. 40, 4 fl. 60 cr. Aceste sunt legate în os alb și negru și sunt de o frumuseță neîntrecută.

Versurile născerii Domnului nostru Isus Christos, . . . -12.

Visul Născătoarei de D-zeu -12.

Sonorul său frumos răsunător -ele plânso-cântări la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Ucenesc, ... 24.-.

Epistolele a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis-o Dumnezeu din ceruri, . . . -24

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co. în Mediaș (Ardeal)

oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: **vărățici, ernatici, tufe, de smeură, fragi, diferiți măracini pentru garduri, Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere să trimite gratis.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid din izvoarele de acid carbonic din Bailele de la Buziaș renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin sporadic.

Serviciu demn de încredere și conștientos!

Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de 1/4 și 1/2 litru.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băgică.

Apă de masă de rangul întâiu!

Informații se dau cu plăcere din partea **Muschong's Kohlenäure-Werke und Mineralwasser-Versand in Buziașfurdö.**

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIAȘFURDÖ.** — Inter. Telef. 18.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86867.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tînturi de ureche, bătăie de inimă, sgărciri de inimă, asmă, aușul greu, sgărciri de stomac, lipsa poftii de mâncare, reaceala la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află alestată încușe din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste alestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciamil-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iestinatatea crucei mele electro-magnetice o recomandă încușebii

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și local de vânzare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

Picături pentru ușurarea vânturilor și cârceilor

Bibergeiltropfen

Un medicament de casă probat încă din anul 1844, care escitează pofta de mâncare și promovează mistuirea.

Prețul unei sticle 1 cor.

Se trimite numai 2 sticle cu rambursă de 2 coroane 50 bani.

Comandă a se adresa:

JULIUS BITTNER'S Apotheke in Gloggnitz
Niederösterreich.
(2775,25-25.)

AVIZ!

Subscrisa are onoarea a aduce la cunoștința On. public din oraș și împrejurime, că am luat asupra mea conducerea

HALEI de BERE și RESTAURANT

din Strada Porții Nr. 60. (Casele Riddell).

Dela 1 până în 17 Novembrie aduc la vânzare de probă

Bere I-a (Märzenbier) de Steinbruch

cu 9 cruceri paharul.

Dela 15 până la 30 Novembrie

BERE SCHWECHATER

tot cu 9 cr. paharul, și după dorință și părerea caspeților voui pune spre vânzare una seau altă din berea susnumită.

În tot timpul Zonen dejun proaspăt. — Odăi separate pentru societăți particulare. — Vinuri de Ardeal curate. — Abonamente ieftine pentru prânz și cină în local și afară.

Apelând la sprijinul On. public semnez cu toată stima

Johana Muntean Gabel.
(3059,1-2)

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcănica Steua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênët, pentru copii, precum și cioclii.

Comandă întregi se esecută prompt și ieftin, i au asupra-mi și transporturi de morți în streinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

29-*